

בס"ד. יום ד' ב' חיי-שרה, י"ט מרחשון, ה'תשי"ד.

— בעת נישואים אבליים אצל האדמו"ר יואל טייטלבוים מסאטמאר שליט"א* —

בלתי מוגה

א. האדמו"ר מסאטמאר שליט"א שאל אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות "יום אידם" הנקרא "הלאוין" (שחל באותו שבוע), האם יש להחשיבו כ"יום אידם" ביום הולדתו של אותו האיש (הנקרא "קריסמעס"), שהחגיגות שעושין בו קשורים עם ענין של עבודה זרה¹, או שמא אינו אלא משחק ("קינדער שפיל") בעלמא, ואין בו משום עבודה זרה?

והוסיף, שבמדינתם ("אין דער היים") נזהרו ביותר — לא רק בנוגע לילדים, אלא גם בנוגע למבוגרים — שלא יצאו לרחוב כו', משום שהגויים נהגו לערוך החגיגות שלהם לאחרי שהיו יוצאים מבית-ייראתם, ולכן נראה לומר שיש בזה משום ע"ז.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הסכים עמו, והוסיף, ש"יום אידם" הנ"ל לא הי' ידוע ומפורסם במדינת רוסיא.

ב. האדמו"ר מסאטמאר שליט"א שאל אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א מהו הטעם שהקביעות דליל ניתל (שנוהגים שלא ללמוד בו) היא ע"פ הלוח שלהם, ולא ע"פ הלוח דבנ"י? ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הטעם שאין לומדים בניתל הוא כדי שלא להוסיף חיות באותו האיש ובהולכים בשיטתו עתה (שלא תהי' להם יניקה), וכיון ששיטתו ויום אידם זה הוא ע"פ לוח שלהם, ואז חוגגים כו', לכן, גם הזהירות שלא להוסיף חיות היא באותו זמן שחוגגים הם, ע"פ לוח שלהם.

ועפ"ז נראה לומר שבכל מדינה יש להזהר בזה בליל אידם הנהוג במדינה זו בזמן הזה. — ברוב המקומות נקבע יום אידם ל-25 בדצמבר,

(נעתק ב"היום יום" — י"ז טבת*.)

(* אחר פטירת בתו מרת חי' רוזה ע"ה — נפטרה י"ד מרחשון תשי"ד.

(* הקביעות ד"ז טבת בשנת תש"ג (שבה י"ל לוח "היום יום") היתה ב-25 לדצמבר, יום אידם, כדלקמן בפנים (המו"ל).

(1) ראה פרש"י ריש ע"ז: "דאזיל ומודה לעכו"ם ביום אידו".
(2) ראה תו"מ — רשימת היומן ע' שסה

ולכן נזהרים ביום זה, ואילו במקומות שבהם חוגגים יום אידם ביום אחר (ולדוגמא: ב"6 בינואר), יש להזהר באותו יום.³

*

ג. האדמו"ר מסאַטמאַר שליט"א שאל אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע לאמירת קדיש, האם להסתפק בכך שחתנו (בעלה של הנפטרת) יאמר קדיש עד השלושים, או שהוא בעצמו יאמר קדיש כל י"א חודש? והתחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לדבר במעלת אמירת הקדיש כל י"א חודש, בפרט ע"פ המבואר בקבלה.⁴

[בינתיים נכנס ראש ישיבה ליטאי, וכששאל באיזה ענין עוסקים? פטרו האדמו"ר מסאַטמאַר במחיד, באמרו, שענינים אלו — עניני קבלה — אינם שייכים אליו...].

אח"כ שאל האדמו"ר מסאַטמאַר שליט"א אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות זמן הקמת המציבה, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שמנהג חב"ד להקים המציבה בסמיכות האפשרית לימי השבעה.⁵

כן הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א שע"פ מנהגנו האבל מניח תפילין גם ביום הראשון.⁶

[בצאת כ"ק אדמו"ר שליט"א (לאחרי אמירת הנוסח "המקום ינחם כו") ביקשו כו"כ אברכים (באמצעות המזכיר) לקבל שלום, והסכים כ"ק אדמו"ר שליט"א, ועמד משך זמן ליתן שלום, וברך כמה מהם — ע"פ בקשתם — בעניניהם הפרטיים].

הובא בשו"ת ברכה יו"ד סו"ס שעו.
 (5) ראה גם אג"ק חי"ד ע' קיג. חט"ז ס"ע רנו ואילך. חי"ז ע' ער. ח"כ ע' קפד. חכ"ב ע' נב. חכ"ג ע' תיא. חכ"ה ע' רלג. תו"מ — מנחם ציון ח"א ע' 254.
 (6) ראה גם תו"מ שם ח"ב ע' 356 וש"נ.

(3) לשלימות הענין — ראה אג"ק חי"ב ריש ע' רכז. חי"ג ע' קכ. חי"ד ע' שנא ואילך.
 לקו"ש חט"ו ע' 554. סה"ש תש"נ ח"א ע' 192 הערה 27.
 (4) ראה שער הכוונות ענין הקדיש. פע"ח שער הקדישים. סידור האריז"ל לפני עלינו.